

KLAGANDE

1. AA [redacted], 1980 [redacted]
2. BB [redacted], 1980 [redacted]
3. CC [redacted], 1970 [redacted]

Ombud för 1-3: Advokat Jimmy Carnelind och biträdande jurist Lucas Claesson

MOTPART

Västra Götalandsregionen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs beslut den 28 oktober 2025 i mål nr 12547-25, se bilaga A

SAKEN

Avvisad talan

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens beslut och visar målet åter dit för ny handläggning.

Kammarrätten avslår yrkandet om att kammarrätten i samband med beslutet om återförvisning även ska bestämma att Västra Götalandsregionens beslut den 16 september 2025 tills vidare inte ska gälla.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

BAKGRUND

Västra Götalandsregionens operativa hälso- och sjukvårdsnämnd har beslutat att utfärda ett avtalsrättsligt vite för Distriktsläkarna i Västra Götaland AB. Avtalet dem emellan är ett kontrakt för bolaget att bedriva vårdverksamhet som leverantör enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV. I beslutet om vite har det upplysningsvis angetts att regionen förbehåller sig rätten att kvitta eller avräkna vitet mot fakturor, krav och ersättningar parterna emellan. AA , BB och CC , samtliga verksamma i bolaget, har i egenskap av regionmedlemmar överklagat regionens beslut och begärt laglighetsprövning. Förvaltningsrätten i Göteborg har avvisat överklagandet med motiveringen att beslutet inte kan bli föremål för laglighetsprövning eftersom LOV är tillämplig på beslutet.

Bolaget har också överklagat regionens beslut och gjort gällande att det rör sig om ett överklagbart förvaltningsbeslut. Det överklagandet har förvaltningsrätten också avvisat. Den frågan hanteras i kammarrättens mål nr 6459-25.

YRKANDEN M.M.

AA , BB och CC yrkar att kammarrätten ska upphäva förvaltningsrättens beslut om avvisning och regionens beslut om vite, eller i vart fall i den del som avser kvittning. I andra hand yrkar de att målet ska återförvisas till förvaltningsrätten för prövning i sak varvid beslutet om vite, eller den del av beslutet som avser kvittning, tills vidare inte ska gälla. De anför följande.

Förvaltningsrätten har baserat sitt beslut på Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2020 ref. 57. Det HFD har betonat i rättsfallet är att LOV inte reglerar frågan om uppsägelse av ett avtal och att regionen därför inte

kunde bryta mot en bestämmelse i den lagen. Trots konstaterandet att LOV inte reglerade förutsättningar för att säga upp ett avtal ansåg HFD ändå att vårdcentralen i fråga hade rätt att ansöka om rättelse av regionens beslut att säga upp avtalet, dvs. att frågan omfattades av LOV. Omständigheten att frågan omfattades av LOV kan dock inte innebära att LOV var tillämplig på beslutet i sådan utsträckning att det förelåg ett överklagandeförbud enligt kommunallagen (2017:725), AA. En sådan slutsats kan inte dras från rättsfallet. HFD har inte prövat och inte heller uttalat att laglighetsprövning var uteslutet. I avsaknad av bestämmelse som regionen kunde bryta mot är den mer rimliga slutsatsen att LOV inte var tillämplig på frågan. LOV kan svårligen vara tillämplig på ett beslut som en leverantör inom ett valfrihetssystem inte kan få rättat. Frånvaron av möjlighet att få till stånd en rättelse är att likställa med ett överklagandeförbud varvid LOV inte kan vara tillämplig. För den enskilde är det betydelselöst om en begäran avvisas eller avslås. Materiellt sett är alltså LOV inte tillämplig på beslutet om vite och inte heller den del av beslutet som rör kvittning.

Förvaltningsrättens beslut är vidare ologiskt med hänsyn till att förvaltningsrätten i mål nr 2497-22 har bedömt att beslut fattat av regionen angående sanktioner, härledda ur ett avtal som träffats efter godkännande enligt LOV, kan bli föremål för laglighetsprövning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Som huvudregel gäller att beslut av ett regionalt organ överklagas genom laglighetsprövning enligt 13 kap. KL. Av 13 kap. 3 § KL framgår dock att bestämmelserna om laglighetsprövning inte gäller om det i lag eller annan författning finns särskilda bestämmelser om överklagande.

En särskild bestämmelse om överklagande finns i LOV. Av 10 kap. 4 § LOV framgår att ett beslut som LOV är tillämplig på inte får överklagas

med stöd av 13 kap. KL. Frågan är därmed om regionens beslut är ett beslut som LOV är tillämplig på eller inte.

LOV innehåller inte några bestämmelser om utfärdande av vite eller avräkning och kvittning inom ramen för ett kontrakt som tecknats med en leverantör. Av det avgörande som förvaltningsrätten hänvisat till, HFD 2020 ref. 57, framgår att en leverantör har rätt att ansöka om rättelse av en regions beslut även om den upphandlande myndighetens åtgärd rör ett förhållande som inte regleras i LOV (punkt 16). Frågan är om detta innebär att regionens beslut är ett beslut som LOV är tillämplig på, med den följd att leverantörens rätt att ansöka om rättelse utesluter rätten för en regionmedlem att få lagligheten av beslutet prövad.

HFD:s avgörande ger enligt kammarrätten inte någon tydlig ledning i denna fråga. Även i övrigt saknas närmare ledning i förarbeten eller praxis om vad som avses med ”tillämplig på” i aktuellt sammanhang (se dock prop. 1992/93:88 s. 48 och RÅ 2001 ref. 18, som senare kom att förlora sin betydelse i och med RÅ 2005 ref. 62). Då det aktuella beslutet rör åtgärder som inte specifikt regleras i LOV anser kammarrätten att det ligger närmast till hands att se det som att LOV inte är tillämplig på beslutet. En motsatt bedömning skulle enligt kammarrättens mening få alltför inskränkande verkningar i möjligheten för medlemmar att få regionala eller kommunala beslut laglighetsprövade eftersom rätten att ansöka om överprövning är mycket vidsträckt (se 10 kap. 1 § LOV och HFD 2020 ref. 57 p. 15–16). Det innebär att Västra Götalandsregionens beslut kan bli föremål för laglighetsprövning. Förvaltningsrättens beslut ska därför upphävas och målet visas åter dit för ny handläggning.

Kammarrätten ser inte skäl att i samband med beslutet om återförvisning också, på det sätt som klagandena yrkat, besluta om att regionens beslut tills vidare inte ska gälla. Detta yrkande ska därför avslås. Det åligger i stället förvaltningsrätten att ta ställning till yrkandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-01).

I avgörandet har deltagit kammarrättslagmannen Petter Classon (ordförande), tf. kammarrättsassessorn Josefin Godlund (referent) och kammarrättsrådet Karin Johansson.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 4

BESLUT
2025-10-28
Meddelat i Göteborg

Mål nr
12547-25

KLAGANDE

1. AA [redacted], 1980 [redacted]
2. BB [redacted], 1980 [redacted]
3. CC [redacted], 1970 [redacted]

Ombud för 1–3: Advokaten Jimmy Carnelind

MOTPART

Västra Götalandsregionen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens i Västra Götalandsregionen beslut
2025-09-16, § 266, dnr OSN 2023-00670

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), förkortad KL; fråga om
avvisning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandet.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

DET ÖVERKLAGADE BESLUTET

Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden i Västra Götalandsregionen beslutade att utkräva vite av Distriktsläkarna i Västra Götaland AB (Distriktsläkarna) avseende perioden 11 februari–10 augusti 2025 samt från och med den 11 augusti 2025 och framåt. Regionen förbehöll sig i beslutet rätten att kvitta eller avräkna vitet mot fakturor eller andra krav.

Beslutet om vite motiverades i huvudsak enligt följande. Distriktsläkarna har trots anmodan inte vidtagit rättelse och begränsat sin verksamhet till vad som omfattas av deras tillstånd. I enlighet med avtalet mellan regionen och Distriktsläkarna har regionen rätt att ta ut vite. I enlighet med avtalet kan regionen förbehålla sig rätten att kvitta eller avräkna vitet mot fakturor eller andra krav.

YRKANDEN M.M.

AA , BB och CC överklagar beslutet enligt 13 kap. 2 § kommunallagen och yrkar att beslutet ska upphävas i sin helhet och i andra hand upphävas till den del som avser rätten att kvitta eller avräkna det beslutade vitet mot andra krav. De yrkar också att förvaltningsrätten ska inhibera beslutet. De anför i huvudsak följande.

Västra Götalandsregionens beslut är inte av rent förberedande eller verkställande karaktär utan innefattar en självständig prövning. Västra Götalandsregionen har tagit ställning till bland annat om Distriktsläkarnas vårdverksamhet varit oförenlig med avtalet dem emellan. Beslutet kan därför prövas inom ramen för en laglighetsprövning. Västra Götalandsregionens beslut om vite är att likställa med ett förvaltningsbeslut om förbud att bedriva vård, vilket Västra Götalandsregionen saknat behörighet att göra.

Beslutet att påföra vite är föranlett av en påstådd överträdelse som helt saknar betydelse för det övergripande avtalsförhållandet, nämligen vilken vårdverksamhet som bedrivs på vilken adress. De påstådda överträdelsena är vidare i själva verket framtvingade av att Västra Götalandsregionen inte respekterat Distriktsläkarnas begäran om tillfälliga listningsstopp. Vitet är så betydande att Distriktsläkarna tvingas till eftergift på grund av kvittningsförbehållet. De ekonomiska konsekvenserna medför att det är tveksamt om Distriktsläkarna kommer kunna bedriva en hållbar verksamhet framöver. Beslutet är således att jämställa med ett förvaltningsrättsligt beslut om förbud att bedriva vård, vilket ligger utanför Västra Götalandsregionens behörighet. Ett förbudsbeslut mot Distriktsläkarna utgör ett olovligt kringgående av lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Slutligen innebär beslutet att upphandlingsrättens principer om proportionalitet och likabehandling har åsidosatts. Förutom att vitesbeslutet är oförenligt med avtalet är vitesbeloppet oskäligt i förhållande till det påstådda avtalsbrottet. Eftersom beslutet inte beaktar proportionalitetsprincipen och kringgår LOV, är det oförenligt med tillämplig lag.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

AA , BB och CC har begärt laglighetsprövning av det överklagade beslutet. Enligt 13 kap. 3 § kommunallagen (2017:725) gäller bestämmelserna om laglighetsprövning inte om det i lag eller annan författning finns särskilda bestämmelser om överklagande. Enligt 10 kap. 4 § lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) får ett beslut som LOV är tillämplig på inte överklagas med stöd av 13 kap. kommunallagen.

I LOV regleras processen för att införa och förändra ett valfrihetssystem samt att ansluta leverantörer till systemet. Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om annonsering, förfrågningsunderlagets innehåll, godkännande och ingående av kontrakt etc. samt även möjligheten att begära rättelse.

Förvaltningsrätten kan konstatera att regionens beslut inte är ett beslut om uteslutande av sökande enligt 7 kap. LOV, och att vite och kvittningsmöjligheter inte regleras materiellt i LOV. Högsta förvaltningsdomstolen har dock tidigare bedömt att en regions beslut att säga upp ett avtal som ingåtts inom ramen för LOV inte bryter mot någon bestämmelse i den lagen, eftersom förutsättningarna att säga upp ett avtal inte regleras däri, men alltså ansett att målet kunnat prövas enligt LOV (HFD 2020 ref. 57). Förvaltningsrätten anser därmed att även nu aktuell fråga gäller ett beslut som LOV är tillämpligt på och beslutet kan därför inte bli föremål för laglighetsprövning. De klagandes begäran om laglighetsprövning ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Karin Hartmann

Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Frida Larsson Berg.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar

KR-01

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga det till Högsta förvaltningsdomstolen. Överklagandet ska skickas till kammarrätten. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen senast den dag tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta förvaltningsdomstolen ska pröva ett överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning eller

att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller kammarrättens beslut. Det är därför viktigt att du i överklagandet tar med allt som du vill föra fram.

Så här gör du

1. Skriv kammarrättens namn, målnummer och beslutsdatum.
2. Förklara vilken ändring du vill ha och varför du tycker att beslutet ska ändras.
3. Förklara varför du anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd ovan).
4. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Bifoga de skriftliga bevis du hänvisar till om de inte redan finns i målet.
5. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om hur domstolen kan nå dig: e-postadresser, postadresser, och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till kammarrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Kammarrätten kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet, och då står kammarrättens beslut fast.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar kammarrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta förvaltningsdomstolen.

Har du tidigare fått handlingar med förenklad delgivning kan även Högsta förvaltningsdomstolen skicka handlingar på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med kammarrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

KLAGANDE

Distriktsläkarna i Västra Götaland AB, 559053-0688

Ombud: Advokat Jimmy Cernelind och biträdande jurist Lucas Claesson

MOTPART

Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden i Västra Götalandsregionen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs beslut den 17 oktober 2025 i mål nr 12231-25, se bilaga A

SAKEN

Avvisad talan

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Västra Götalandsregionens operativa hälso- och sjukvårdsnämnd har beslutat att utfärda ett avtalsrättsligt vite för Distriktsläkarna i Västra Götaland AB. Avtalet dem emellan är ett kontrakt för bolaget att bedriva vårdverksamhet som leverantör enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem. I beslutet om vite har det upplysningsvis angetts att regionen förbehåller sig rätten att kvitta eller avräkna vitet mot fakturor, krav och ersättningar parterna emellan. Bolaget har överklagat regionens

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

beslut och gjort gällande att det rör sig om ett överklagbart förvaltningsbeslut enligt förvaltningslagen (2017:900). Förvaltningsrätten i Göteborg har avvisat överklagandet med motiveringen att det rör sig om en tvist som får prövas enligt civilrättsliga regler och att det saknas anledning att tillåta en process i allmän förvaltningsdomstol.

Tre privatpersoner verksamma inom bolaget har också överklagat regionens beslut i egenskap av regionmedlemmar och begärt laglighetsprövning. Det överklagandet har förvaltningsrätten också avvisat. Den frågan hanteras i kammarrättens mål nr 6460-25.

YRKANDEN M.M.

Distriktsläkarna i Västra Götaland AB yrkar att kammarrätten ska upphäva förvaltningsrättens beslut om avvisning och ogiltigförklara regionens beslut i den del som avser kvittning eller avräkning. I andra hand yrkar bolaget att målet ska återförvisas till förvaltningsrätten för prövning i sak på grund av rättegångsfel samt att beslutet, i den del det avser kvittning, tills vidare inte ska gälla. Bolaget anför följande.

Tvisten om vite kan prövas i allmän domstol. Men bolaget kan inte genom en stämningsansökan få kvittningsbeslutet prövat innan det verkställs. Den typen av kvittningsbeslut har lagstiftaren i andra sammanhang accepterat ska kunna prövas genom förvaltningsbesvär. Kvittningsbeslutet har en förödande verkan på bolagets civila rättighet att bedriva vård och uppbära ersättning. Avvisningsbeslutet strider mot den Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter, praxis från Högsta förvaltningsdomstolen och gällande rätt.

Avvisningsbeslutet har föregåtts av uppenbara handläggningsfel från förvaltningsrättens sida. Det finns skäl att tro att felet har påverkat utgången i målet. Handläggningsfelen har bestått i att förvaltningsrätten

felaktigt har handlagt en begäran om laglighetsprövning från de tre privatpersonerna i samma mål som bolagets mål om förvaltningsbesvär. Förvaltningsrätten har uppmärksammat misstaget först efter att beslut meddelades i målet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Handläggningen i förvaltningsrätten

Så som bolaget gör gällande har förvaltningsrätten registrerat en begäran om laglighetsprövning från tre privatpersoner i samma mål som bolagets mål om förvaltningsbesvär, och som det får förstås felaktigt uppfattat det som att bolaget begärt laglighetsprövning. Det har senare inkommit en skrivelse från bolaget av innebörd att det inte begär laglighetsprövning, varför förvaltningsrätten uppfattat det som att bolaget frånfallit begäran. Enligt kammarrätten finns det inte skäl att anta att dessa fel i handläggningen inverkat på utgången i målet. Det finns därför inte anledning att återförvisa målet till förvaltningsrätten på sådan grund.

Frågan om beslutet är överklagbart som förvaltningsbesvär

Som huvudregel gäller att beslut av ett regionalt organ överklagas genom laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:715). Av 13 kap. 3 § kommunallagen framgår dock att bestämmelserna om laglighetsprövning inte gäller om det i lag eller annan författning finns särskilda bestämmelser om överklagande. Innebörden av bestämmelsen är att en prövning enligt bestämmelserna om laglighetsprövning och förvaltningsrättsligt överklagande utesluter varandra (se prop. 1990/91:117 s. 224 och prop. 2016/17:171 s. 441).

Det anges vidare i 2 § förvaltningslagen att vid handläggning av sådana ärenden hos myndigheter i kommuner och regioner där besluten kan laglighetsprövas genom att överklagas enligt 13 kap. kommunallagen tillämpas inte vissa bestämmelser i förvaltningslagen, bl.a. 40–41 §§ som

rör till vilken myndighet beslut överklagas och vilka beslut som får överklagas.

Kammarrätten har i dom denna dag i mål nr 6460-25 bedömt att regionens beslut kan bli föremål för laglighetsprövning eftersom lagen om valfrihetssystem inte är tillämplig på beslutet. Rätten till domstolsprövning får anses tillgodosedd genom en sådan prövning och genom möjligheten till prövning i allmän domstol. Det innebär att beslutet inte kan prövas genom förvaltningsrättsligt överklagande. Överklagandet ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-01).

I avgörandet har deltagit kammarrättslagmannen Petter Classon (ordförande), tf. kammarrättsassessorn Josefin Godlund (referent) och kammarrättsrådet Karin Johansson.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 1

BESLUT
2025-10-17
Meddelat i Göteborg

Mål nr
12231-25

KLAGANDE

Distriktsläkarna i Västra Götaland AB, 559053-0688

Ombud: Advokat Jimmy Carnelind och biträdande jurist Lucas Claesson

MOTPART

Västra Götalandsregionen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Västra Götalandsregionens beslut 2025-09-16, diariernr § 266

SAKEN

Överklagbarhet

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandet.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

DET ÖVERKLAGADE BESLUTET

Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden i Västra Götalandsregionen beslutade att utkräva vite av Distriktsläkarna i Västra Götaland AB avseende perioden 11 februari – 10 augusti 2025 samt från och med den 11 augusti 2025 och framåt. Regionen förbehöll sig i beslutet rätten att kvitta eller avräkna vitet mot fakturor eller andra krav.

Beslutet om vite motiverades i huvudsak enligt följande. Distriktsläkarna har trots anmodan inte vidtagit rättelse och begränsat sin verksamhet till vad som omfattas av deras tillstånd. I enlighet med avtalet mellan regionen och Distriktsläkarna har regionen rätt att ta ut vite. I enlighet med avtalet kan regionen förbehålla sig rätten att kvitta eller avräkna vitet mot fakturor eller andra krav.

YRKANDEN M.M.

Distriktsläkarna yrkar att beslutet ska upphävas i sin helhet och i andra hand att det upphävs till den del det avser rätten att kvitta eller avräkna det beslutade vitet mot andra krav. Bolaget yrkar också att förvaltningsrätten ska inhibera beslutet. Bolaget anför bland annat följande.

Fråga om kvittning kan i vissa fall prövas av förvaltningsdomstol. Det är förvaltningsrättsligt erkänt av lagstiftaren att frågor om kvittning kan underställas förvaltningsrättens prövning när det saknas möjlighet att överklaga myndighetens beslut om det krav som ligger till grund för kvittning eller avräkning. Det är skäligt att en enskilde genom förvaltningsbesvär ges möjlighet att invända mot och få prövat verkställigheten av ett krav beslutat av en myndighet. Nämndens beslut att påföra vite kan avgöras av allmän domstol, varför den frågan inte kan bli föremål för förvaltningsrättens prövning. De kan dock inte i allmän domstol få prövat verkställigheten av vitesbeslutet, alltså

kvittningen, genom att motsätta sig kravet från regionen. Distriktsläkarna kan inte heller få kvittningen prövad i en senare process inom ramen för lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). En process i allmän domstol kan komma att ta tid, och eftersom vitet löper på skulle det beloppet öka. Regionen kan genom kvittning tillgodogöra sig det beloppet. Beslutet har alltså påverkat dem på ett inte obetydligt sätt och måste vara överklagbart. De har även rätt till en domstolsprövning enligt Europakonventionen. Även om beslutet skulle anses vara ett partsbesked ska det tas upp till prövning eftersom det är utformat som ett bindande beslut. Nämnden har inte varit behörig att fatta ett sådant beslut, som i praktiken innebär förbud mot att bedriva vårdcentral, och de har därmed överskridit sina befogenheter. Ett sådant beslut är överklagbart. De har också kringgått LOV, eftersom uteslutandegrunderna finns listade däri. Beslutet strider även mot bland annat proportionalitet och likabehandling. Beslutet om vite och kvittning saknar stöd i deras avtal.

Västra Götalandsregionen har inte ändrat sitt beslut.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Distriktsläkarna har yrkat att det överklagade beslutet inte ska gälla i avvaktan på att målet avgörs slutligt (inhibition). Eftersom förvaltningsrätten tar upp målet till omedelbart avgörande saknas skäl att besluta om inhibition.

Distriktsläkarna har överklagat regionens beslut om vite samt kvittning. De har som det får förstås frånfallit begäran om laglighetsprövning. Den första frågan som förvaltningsrätten måste ta ställning till är därmed om beslutet är överklagbart inom ramen för förvaltningsbesvär.

Västra Götalandsregionen och Distriktsläkarna har efter ett förfarande enligt lagen om (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) ingått ett avtal för att bedriva vårdverksamhet inom Vårdval Vårdcentral. I LOV regleras processen för att

införa och förändra ett valfrihetssystem samt att ansluta leverantörer till systemet. Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om annonsering, förfrågningsunderlagets innehåll, godkännande och ingående av kontrakt, samt även möjligheten att begära rättelse.

Förvaltningsrätten förstår Distriktsläkarna som att de anför att varken vitet eller kvittningen kan prövas inom ramen för LOV, och anser därför att överklagandet svårligen kan tolkas som en ansökan om rättelse enligt LOV. Oavsett hur det förhåller sig med detta kan det konstateras att regionens beslut inte är ett beslut om uteslutande av sökande enligt 7 kap. LOV, och att vite och kvittningsmöjligheter inte regleras materiellt i aktuell lag. Högsta förvaltningsdomstolen har tidigare bedömt att en regions beslut att säga upp ett avtal som ingåtts inom ramen för LOV inte bryter mot någon bestämmelse i den lagen eftersom förutsättningarna att säga upp ett avtal inte regleras däri. Högsta förvaltningsdomstolen uttalade vidare att sådana tvister i stället får prövas enligt civilrättsliga regler. (HFD 2020 ref. 57).

Västra Götalandsregionen har inom ramen för sitt avtal med Distriktsläkarna fattat det överklagade beslutet. Västra Götalandsregionen är alltså av uppfattningen att dessa delar regleras i avtalet. Distriktsläkarna anser å sin sida att beslutet strider mot deras avtal. Det är därför tydligt att parterna inte är överens om hur avtalet ska förstås.

Frågor om avtalsvillkor och dess tolkning är en avtalsrättslig fråga som inte ankommer på förvaltningsrätten att pröva. Avtalsparterna är i stället hänvisade till allmän domstol. Detta gäller även när en av avtalsparterna är en region. Distriktsläkarna förefaller för övrigt också vara av den uppfattningen i den del som gäller påförande av vite, då de hänvisar till att en sådan process ska föras i allmän domstol. Eftersom frågan om kvittning också utgör tolkning av avtalsvillkoren anser förvaltningsrätten att det saknas anledning att göra någon annan

bedömning i den delen. Tvisten är alltså i sin helhet avtalsrättslig, och får prövas enligt civilrättsliga regler.

För fall där frågan kan prövas av allmän domstol har det ansetts saknas anledning att också tillåta processer i allmän förvaltningsdomstol, och partsbesked får därför inte överklagas (jfr t.ex. HFD 2020 ref 57, HFD 2014 ref 56, prop. 2008/09:29 s. 88 och 106 samt prop. 2016/17:180 s. 260).

Förvaltningsrätten bedömer därför att Distriktsläkarnas talan ska avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Agnes Gunnarsson
Förvaltningsrättsfiskal

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar

KR-01

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga det till Högsta förvaltningsdomstolen. Överklagandet ska skickas till kammarrätten. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen senast den dag tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta förvaltningsdomstolen ska pröva ett överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning eller

att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller kammarrättens beslut. Det är därför viktigt att du i överklagandet tar med allt som du vill föra fram.

Så här gör du

1. Skriv kammarrättens namn, målnummer och beslutsdatum.
2. Förklara vilken ändring du vill ha och varför du tycker att beslutet ska ändras.
3. Förklara varför du anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd ovan).
4. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Bifoga de skriftliga bevis du hänvisar till om de inte redan finns i målet.
5. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om hur domstolen kan nå dig: e-postadresser, postadresser, och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till kammarrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Kammarrätten kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet, och då står kammarrättens beslut fast.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar kammarrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta förvaltningsdomstolen.

Har du tidigare fått handlingar med förenklad delgivning kan även Högsta förvaltningsdomstolen skicka handlingar på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med kammarrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.